

Kontrolní závěr z kontrolní akce

23/21

Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na soutěžní projekty podpory zaměstnanosti a adaptability pracovní síly z operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále též „NKÚ“) na rok 2023 pod číslem 23/21. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Stanislav Koucký.

Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu zaměstnanosti a adaptability pracovní síly v rámci soutěžních projektů operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020* vynakládány účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolované osoby:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále též „MPSV“);
- vybraní příjemci dotací: Kvalifikační a personální agentura, o. p. s., Třinec; Nonverba, z.ú., Ostrava; Prosapia, z. ú., společnost pro rodinu, Děčín; Rodinné centrum Pohádková chaloupka, z. s., Přestanov; Sociální agentura, o.p.s., Ústí nad Labem; SocioFactor s.r.o., Ostrava.

Kontrolováno bylo období od roku 2015 do roku 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v době od září 2023 do dubna 2024.

Kolegium NKÚ na svém XI. jednání, které se konalo dne 5. srpna 2024,

schválilo usnesením č. 6/XI/2024

kontrolní závěr v tomto znění:

Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na soutěžní projekty podpory zaměstnanosti a adaptability pracovní síly z operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020*

ZÁKLADNÍ FAKTA

1 229 mil. Kč

Prostředky vynaložené na podporu soutěžních projektů OPZ¹ v rámci SC 1.1.1² v letech 2016–2022

317

Počet podpořených projektů

16 466

Počet osob podpořených v rámci 317 projektů

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

Jediný kvantitativně vyjádřený cíl podpory

MPSV stanovilo pro soutěžní projekty OPZ v rámci SC 1.1.1 pouze jediný kvantitativně vyjádřený cíl, který se týkal žádoucí změny v populaci, a kterým bylo dosáhnout obecné míry zaměstnanosti osob 20–64 let ve výši 75 %. Tato hodnota však byla překročena již v roce zahájení podpory.

Hodnocení úspěšnosti podpory postaveno primárně na plnění počtu účastníků a počtu získaných kvalifikací v projektech

MPSV opíralo hodnocení úspěšnosti realizace soutěžních projektů OPZ v rámci SC 1.1.1 především o plnění dvou indikátorů zachycujících počty účastníků a získaných kvalifikací v projektech.

7 z 10

kontrolovaných projektů NKÚ vyhodnotil se sníženou účelností a efektivností vynaložených peněžních prostředků.

2 z 10

kontrolovaných projektů NKÚ vyhodnotil jako neúčelné a neefektivní vynaložení peněžních prostředků.

Ve 4 z 10

kontrolovaných projektů zjistil NKÚ skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně.

¹ Operační program *Zaměstnanost 2014–2020*.

² Specifický cíl 1.1.1 „Zvýšit zaměstnanost podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných a znevýhodněných“.

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 NKÚ provedl kontrolu peněžních prostředků státního rozpočtu (dále též „SR“) a rozpočtu Evropské unie (dále též „EU“) vynakládaných v rámci programového období 2014–2020 z operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020* (dále též „OPZ“) na podporu zaměstnanosti a adaptability pracovní síly v rámci soutěžních projektů OPZ. V rámci OPZ byla vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na podporu soutěžních projektů OPZ ve výši cca 1,4 mld. Kč, proplaceno bylo cca 1,2 mld. Kč.

1.2 Cílem kontroly bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky SR a EU určené na podporu zaměstnanosti a adaptability pracovní síly v rámci soutěžních projektů operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020* vynakládány účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy. Kontrola byla provedena u MPSV, kde se zaměřila na jeho činnost v pozici řídicího orgánu OPZ a poskytovatele dotací, a rovněž u šesti vybraných příjemců dotací, u nichž byla prověřena realizace 10 projektů schválených k podpoře. Kontrolovaný finanční objem u MPSV a u příjemců činil 112,7 mil. Kč.

1.3 **MPSV vynakládalo peněžní prostředky na podporu soutěžních projektů OPZ zaměřených na zvýšení zaměstnanosti různě znevýhodněných cílových skupin osob³ se sníženou účelností a efektivností.**

MPSV v letech 2016–2022 poskytovalo podporu na řešení zvyšování zaměstnanosti různě znevýhodněných cílových skupin osob, aniž by stanovilo, čeho má být (jaké změny) u těchto skupin podporou dosaženo. MPSV u podpory stanovilo pouze jeden kvantitativně vyjádřený dlouhodobější cíl, kterým bylo dosáhnout obecné míry zaměstnanosti osob 20–64 let ve výši 75 %⁴. Tato hodnota však byla překročena již v roce zahájení podpory. Prostřednictvím pěti výzev na podporu soutěžních projektů OPZ MPSV poskytlo příjemcům dotací peněžní prostředky ve výši cca 1,2 mld. Kč.

MPSV v projektech sledovalo celkový počet účastníků a počet účastníků, kteří získali kvalifikaci. Toto sledování však neumožňuje vyhodnotit přínos projektů, tedy zda účastníci byli zaměstnáni díky jejich realizaci.

Při kontrole vybraných 10 projektů u šesti příjemců NKÚ zjistil, že pouze v jednom případě příjemci vynaložili peněžní prostředky účelně, avšak se sníženou efektivností. Ve dvou případech příjemci vynaložili veškeré peněžní prostředky neúčelně a neefektivně, když podpořili osoby, které nespádaly do cílových skupin. V dalších sedmi případech NKÚ zjistil dílčí nedostatky, které snižují účelnost a efektivnost vynaložených peněžních prostředků. Někteří příjemci porušili právní předpisy a závazné podmínky poskytnutých dotací.

U čtyř projektů NKÚ zjistil nezpůsobilé výdaje v souhrnné výši 9,1 mil. Kč.

1.4 Toto celkové vyhodnocení vyplývá z následujících zjištění:

- a) MPSV stanovilo pro naplnění SC 1.1.1 pouze jeden kvantitativně vyjádřený dlouhodobější cíl, který se týkal změny v populaci a který stanovil dosažení obecné míry zaměstnanosti osob 20–64 let na cílovou hodnotou 75 %. Tato hodnota byla překročena

³ Např.: osoby ve věku 50 a více let; osoby dlouhodobě nezaměstnané; osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané; osoby pečující o malé děti; osoby se zdravotním postižením; osoby s nízkou úrovní kvalifikace; osoby pečující o jiné závislé osoby.

⁴ Cílová hodnota byla stanovena (převzata do OPZ) na základě národního cíle strategie *Evropa 2020* stanoveného v *Národním programu reformy ČR*.

již v roce zahájení podpory. Podpora byla zaměřena na různě znevýhodněné cílové skupiny osob, MPSV však nestanovilo, jakých změn má být podporou dosaženo (viz odst. 4.1–4.3).

- b) MPSV pro podporu nezavedlo žádné indikátory ke sledování změn na úrovni celé populace různě znevýhodněných cílových skupin osob v ČR, či zaměstnanosti obecně. Veškeré zavedené indikátory se vztahovaly pouze k počtu účastníků v realizovaných projektech. Naplněné počty účastníků a získaných kvalifikací však neměly v řadě případů vliv na zlepšení situace (postavení) účastníků na trhu práce. Jiné sledování úspěšnosti nebylo s ohledem na nastavené indikátory možné. Zavedené indikátory tedy neumožňují MPSV sledovat a vyhodnocovat, zda byly peněžní prostředky na podporu soutěžních projektů OPZ vynaloženy účelně a efektivně (viz odst. 4.4–4.7).
- c) MPSV nemůže sledovat dlouhodobý přínos realizovaných projektů. Intervalové sledování⁵, které MPSV u soutěžních projektů OPZ provádělo, nezaručovalo, že byly sledovány počty osob, které se uplatnily na trhu práce v závislosti na realizaci projektů, neboť vyjadřovaly stav pouze k danému datu, nikoliv v průběhu předešlého období. Vypovídající hodnota sledování je značně snížena, neboť nedokáže sledovat přínos realizovaných projektů (viz odst. 4.8–4.9).
- d) MPSV vynaložilo peněžní prostředky na nezpůsobilé výdaje. Peněžní prostředky vynaložilo na aktivity, které nebyly v souladu s výzvou (viz odst. 4.10–4.12), na podporu osob, které nespádaly do vymezených cílových skupin (viz odst. 4.26–4.28), na aktivitu, která nebyla v souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace (viz odst. 4.13–4.15), nebo na kurz, který prokazatelně neměl pro účastníka žádný vliv na získání zaměstnání (viz odst. 4.16–4.17).
- e) MPSV postupovalo při hodnocení žádostí o dotace vůči žadatelům nerovným způsobem, neboť ve skutkově shodných nebo obdobných případech nerozhodovalo shodně (viz odst. 4.21–4.22). MPSV dále při hodnocení schválilo příjemcům aktivity, které nebyly v souladu s výzvou (viz odst. 4.18–4.20), nebo nekrátilo nepřiměřené mzdové náklady (viz odst. 4.23).
- f) MPSV kontrolou nezjistilo, že změna aktivity, kterou požadoval příjemce, nebyla v souladu s výzvou (viz odst. 4.24–4.25).
- g) Peněžní prostředky vynaložené na sedm z 10 kontrolovaných projektů NKÚ vyhodnotil sníženým stupněm účelnosti a efektivnosti, na dva z 10 jako neúčelně a neefektivně vynaložené a pouze u jednoho z 10 kontrolovaných projektů jako účelně vynaložené, avšak se sníženou efektivností (viz odst. 4.29).
- h) NKÚ u čtyř z 10 kontrolovaných projektů zjistil skutečnosti, které nasvědčují porušení rozpočtové kázně v důsledku porušení podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace (viz odst. 4.10–4.12, 4.16–4.17 a 4.26–4.28).

---

⁵ Intervalové sledování: pravidelný sběr dat k určitému datu.

II. Informace o kontrolované oblasti

2.1 MPSV je řídicím orgánem OPZ pro období 2014–2020.⁶

2.2 OPZ byl pro období 2014–2020 zaměřen na několik oblastí podpory, např. na podporu zaměstnanosti, na podporu rovných příležitostí žen a mužů, na podporu adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů, na podporu dalšího vzdělávání, na podporu sociálního začleňování a boje s chudobou.

2.3 Pro podporu poskytovanou prostřednictvím OPZ bylo vymezeno celkem pět prioritních os.⁷ Podpora z OPZ je financována z Evropského sociálního fondu (dále též „ESF“).

2.4 V rámci prioritní osy 1, konkrétně v její investiční prioritě 1.1, která se dominantně soustředí na podporu nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti, byl vytvořen mj. specifický cíl 1.1.1 „zvýšit zaměstnanost podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných a znevýhodněných“ (dále též „SC 1.1.1“). SC 1.1.1 byl navržen tak, aby zajišťoval přímý příspěvek podpořených intervencí k dosažení cílů *Národního programu reformy ČR* v oblasti zaměstnanosti. Ke zvýšení obecné míry zaměstnanosti osob 20–64 let na cílovou hodnotu 75 % bylo dle MPSV mj. nutné zacílení zejména na skupiny osob, u kterých míra zaměstnanosti relativně nejvíce zaostává (starší, mladší, nízkokvalifikovaní, ženy s malými dětmi a osoby se znevýhodněním).

2.5 Jde zejména o podporu tvorby nových pracovních míst (zejména pro uchazeče a zájemce o zaměstnání s kumulovaným znevýhodněním na trhu práce), podporu poradenských aktivit vedoucích k uplatnění na trhu práce, podporu zvýšení zaměstnatelnosti, zejména prostřednictvím zvýšení, obnovení nebo změny stávající kvalifikace, která již není poptávaná na trhu práce.

2.6 Podpora měla být cílena zejména na aktivizaci ekonomicky neaktivních osob, na podporu vyšší participace mladých a starších osob na trhu práce, na vyšší zapojení rodičů s dětmi na trhu práce, začlenění osob s nízkou kvalifikací na trhu práce a osob se zdravotním postižením. U mladých lidí do 25 let se intervence měly soustředit např. na nabídku zaměstnání, dalšího vzdělávání, dokončení vzdělání či získání odborné praxe.

2.7 SC 1.1.1 měl být naplněn prostřednictvím zvýšení počtu a podílu uchazečů a zájemců o zaměstnání podpořených v rámci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, zvýšení míry zaměstnanosti podpořených osob s důrazem na skupiny osob, u kterých míra zaměstnanosti zaostává nejvíce, zvýšení podílu uchazečů a zájemců o zaměstnání, jejichž kvalifikace a dovednosti budou odpovídat požadavkům zaměstnavatelů a zvýšení využívání flexibilních forem práce.

2.8 K naplnění SC 1.1.1 byly mj. realizovány soutěžní projekty OPZ⁸, na jejichž podporu bylo vyhlášeno celkem pět výzev k předkládání žádostí o podporu, konkrétně výzvy č.:

- 03_15_040 „Podpora zaměstnanosti cílových skupin“ (dále též „Výzva 40“),

⁶ Na základě usnesení vlády České republiky ze dne 28. listopadu 2012 č. 867 bylo MPSV pověřeno přípravou a řízením OPZ pro období 2014–2020.

⁷ Prioritní osa 1: *Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly*, prioritní osa 2: *Sociální začleňování a boj s chudobou*, prioritní osa 3: *Sociální inovace a mezinárodní spolupráce*, prioritní osa 4: *Efektivní veřejná správa* a prioritní osa 5: *Technická pomoc*.

⁸ Soutěžní projekty je označení pro projekty, na které byla podpora přidělena na základě otevřené výzvy k předkládání žádostí o podporu. V otevřené výzvě jsou vymezeny podporované aktivity a skupiny

- 03_16_053 „Specifická výzva pro vybrané cílové skupiny“ (dále též „Výzva 53“),
- 03_16_068 „Podpora zaměstnanosti cílových skupin“ (dále též „Výzva 68“),
- 03_17_075 „Podpora zaměstnanosti cílových skupin znevýhodněných na trhu práce“ (dále též „Výzva 75“),
- 03_18_090 „Specifická výzva na vybrané cílové skupiny IP 1.1“ (dále též „Výzva 90“).

Podrobnosti o vyhlášených výzvách určených na podporu soutěžních projektů OPZ jsou uvedeny v tabulce č. 2 přílohy č. 1 tohoto kontrolního závěru.

2.9 Tyto výzvy byly obecně zaměřeny na klíčové aktivity v oblasti podpory zaměstnanosti, přičemž výzvou podpořené projekty měly doplňovat nástroje aktivní politiky zaměstnanosti realizované Úřadem práce ČR s ohledem na potřebu poskytovat individuální, specializovanou a komplexní podporu výrazně znevýhodněným skupinám uchazečů o zaměstnání dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, a dále též neaktivním nezaměstnaným osobám mimo registraci Úřadu práce ČR. Jednalo se o cílená opatření, která měla vést k zaměstnání osob z cílové skupiny projektu v průběhu realizace projektu nebo následně po ukončení projektu.

2.10 Žadateli o dotace byly především nestátní neziskové organizace (spolky, obecně prospěšné společnosti, ústavy atd.), právnické a fyzické osoby zabývající se vzdělávací a poradenskou činností, obce, dobrovolné svazky obcí či kraje. Žadateli o dotace nemusely být výhradně subjekty, jejichž činnost byla zaměřena na umísťování osob na trh práce či vzdělávání osob.

2.11 Cílovými skupinami osob, které měly být prostřednictvím výzev určených na podporu soutěžních projektů OPZ podpořeny, byly např. osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané, osoby pečující o malé děti, osoby pečující o jiné závislé osoby, osoby s nízkou úrovní kvalifikace, osoby se zdravotním postižením, národnostní menšiny či osoby s kumulací hendikepů na trhu práce.

2.12 Podporované aktivity byly vždy specifikovány v daných výzvách, primárně se jednalo o poradenské a informační činnosti a programy v oblasti zaměstnávání, motivační aktivity, rekvalifikace, podporu aktivit k získání pracovních návyků a zkušeností, zprostředkování zaměstnání či doplňkově bilanční a pracovní diagnostiky.

2.13 Podpora byla v rámci soutěžních projektů poskytována formou financování ex-ante plateb s využitím nepřímých nákladů až do výše 25 % rozpočtu projektu. Míra financování z veřejných zdrojů (EU a SR) a z vlastních zdrojů se lišila v závislosti na formě příjemce.

2.14 Celkem bylo v rámci výzev soutěžních projektů OPZ doporučeno k podpoře 328 projektů, z toho bylo finančně podpořeno 317 projektů. Podrobné statistiky o žádostech o dotace (resp. o projektech) jsou uvedeny v tabulce č. 3 přílohy č. 1 tohoto kontrolního závěru.

2.15 Celkem bylo v rámci 317 soutěžních projektů OPZ v rámci SC 1.1.1 podpořeno 16 466 osob, z nichž 7 804 získalo kvalifikaci.⁹

---

oprávněných žadatelů, není ovšem dopředu zřejmé, který žadatel na podporu dosáhne. Rozhoduje se na základě soutěže předložených žádostí o podporu podle schválených kritérií hodnocení a výběru.

⁹ Data MS2014+ (monitorovací systém evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014–2020) získaná dne 14. 2. 2024.

2.16 Na podporu soutěžních projektů OPZ v rámci SC 1.1.1 bylo vynaloženo 1 228 852 198 Kč, z toho 1 067 853 668 Kč činil příspěvek z rozpočtu EU prostřednictvím ESF a 160 998 530 Kč činily zdroje SR.¹⁰

III. Rozsah kontroly

3.1 Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda peněžní prostředky SR a EU určené na podporu zaměstnanosti a adaptability pracovní síly v rámci soutěžních projektů OPZ byly poskytovány a čerpány účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy.

3.2 Kontrola NKÚ se zaměřila na peněžní prostředky vynakládané v rámci SC 1.1.1 OPZ prostřednictvím výzev na soutěžní projekty OPZ. Jednalo se o peněžní prostředky alokované na výzvy č. 40, 53, 68, 75 a 90 (viz odst. 2.8).

3.3 Za účelné bylo považováno takové použití peněžních prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.¹¹ Poskytování a čerpání peněžních prostředků bylo tedy účelné, pokud podpora vedla k naplnění SC 1.1.1, tj. ke zvýšení míry zaměstnanosti podpořených osob s důrazem na skupiny osob³, u kterých míra zaměstnanosti zaostává nejvíce, ke zvýšení podílu uchazečů a zájemců o zaměstnání, jejichž kvalifikace a dovednosti budou odpovídat požadavkům zaměstnavatelů a ke zvýšení využívání flexibilních forem práce.

3.4 Za efektivní bylo považováno takové použití peněžních prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění.¹²

3.5 NKÚ provedl kontrolu u MPSV jako řídicího orgánu OPZ a u vybraných příjemců dotací.

3.6 U MPSV prověřoval NKÚ, zda pro SC 1.1.1 nastavilo cíle a indikátory tak, aby bylo možné sledovat a hodnotit míru jejich naplnění a prokázat jejich splnění; zda MPSV stanovilo ke sledování dosažitelné indikátory umožňující hodnotit dlouhodobější efekty podpory; zda MPSV stanovilo alokaci výzev pro SC 1.1.1 na základě relevantních analýz a dle aktuálního vývoje v oblasti. NKÚ dále prověřoval proces hodnocení a výběru soutěžních projektů SC 1.1.1 a kontrolní činnost MPSV ve vztahu k těmto projektům. Činnosti MPSV týkající se procesu hodnocení a výběru projektů a kontroly byly prověřovány také z hlediska jejich souladu s právními předpisy.

3.7 U vybraných příjemců dotací NKÚ kontrolou prověřil, zda použili peněžní prostředky určené na realizaci soutěžních projektů OPZ účelně, efektivně, v souladu s právními předpisy a stanovenými podmínkami podpory.

3.8 Ke kontrole byl vybrán vzorek 10 soutěžních projektů OPZ realizovaných u šesti příjemců dotací (dále též „základní vzorek“). NKÚ provedl kontrolu projektů, jejichž realizace byla ukončena. Dalšími kritérii pro výběr projektů byla realizace více projektů jedním příjemcem, územní realizace projektů, finanční významnost projektů, zastoupení všech kontrolovaných výzev v základním vzorku, či shodné či obdobné klíčové aktivity projektů. Na těchto projektech NKÚ prověřil dodržování podmínek realizace projektů. Na základě zjištěných skutečností NKÚ

¹⁰ Data MS2014+ získaná dne 3. 4. 2024.

¹¹ Dle ustanovení § 2 písm. o) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

¹² Dle ustanovení § 2 písm. n) zákona č. 320/2001 Sb.

u každého projektu vyhodnotil účelnost a efektivnost vynaložených peněžních prostředků (tabulka č. 4 přílohy č. 2 tohoto kontrolního závěru) dle čtyřstupňové škály, která je uvedena v příloze č. 3 tohoto kontrolního závěru.

3.9 Pro účely kontrolního ověření oblastí hodnocení, výběru projektů a kontrolní činnosti MPSV byl základní vzorek projektů rozšířen na MPSV o další projekty (dále též „rozšířený vzorek“). Projekty z rozšířeného vzorku nebyly vyhodnocovány dle škály pro hodnocení účelnosti a efektivnosti vynaložených peněžních prostředků, neboť u těchto projektů nebyla provedena kontrola realizace projektu u příjemce. Projekty z rozšířeného vzorku projektů jsou uvedeny v tabulce č. 5 přílohy č. 4 tohoto kontrolního závěru.

3.10 Finanční objem kontrolovaných projektů z OPZ základního vzorku činil 51,4 mil. Kč, z toho 45 mil. Kč činil příspěvek z rozpočtu EU prostřednictvím ESF a 6,4 mil. Kč činily zdroje SR.

3.11 Finanční objem kontrolovaných projektů z OPZ rozšířeného vzorku činil 61,3 mil. Kč, z toho 52,4 mil. Kč činil příspěvek z rozpočtu EU prostřednictvím ESF a 8,9 mil. Kč činily zdroje SR.

3.12 Kontrolovaným obdobím bylo období let 2015 až 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

MPSV stanovilo pro naplnění SC 1.1.1 pouze jeden kvantitativně vyjádřený cíl, který byl překročen již v roce zahájení podpory

4.1 MPSV nastavilo SC 1.1.1 tak, že obsahoval pouze jediný kvantitativně vyjádřený cíl, kterým bylo zvýšit obecnou míru zaměstnanosti osob 20–64 let na cílovou hodnotu 75 %. Jednalo se o jediný konkrétní dlouhodobější cíl podpory, který vyjadřoval žádoucí změny v populaci. Cílová hodnota byla do programového dokumentu OPZ 2014–2020 převzata z národního cíle strategie *Evropa 2020* stanoveného v *Národním programu reformy ČR*. Cílem bylo zvýšit zaměstnanost osob ve věku 20–64 let ze 70,4 % v roce 2010 na 75 % v roce 2020.

4.2 Cílová hodnota byla překročena na konci roku 2016, tedy již v roce zahájení poskytované podpory. Míru zaměstnanosti uvádí tabulka č. 1:

Tabulka č. 1: Obecná míra zaměstnanosti osob ve věku 20–64 let v ČR v období 2012–2022

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Míra zaměstnanosti osob 20–64 let	71,5	72,5	73,5	74,8	76,7	78,5	79,9	80,3	79,7	80,0	81,0

Zdroj: Analýza vývoje zaměstnanosti (ročenky za roky 2012 až 2020). Data ČSÚ (VŠPS 2021+2022) získaná dne 18. 6. 2024; viz <https://csu.gov.cz/docs/107508/68f7650c-df9f-19f3-07b1-4134f363e5ba/2501322264.pdf> a <https://csu.gov.cz/docs/107508/0a5a6915-2341-3f83-a082-eb47c11ebda1/2501322364nm.pdf>.

4.3 Jako hlavní cíle podpory SC 1.1.1 považovalo MPSV její zacílení na různě znevýhodněné cílové skupiny osob (na vybrané cílové skupiny)³. Tyto cíle však byly stanoveny pouze obecně

v podobě např. zvýšení počtu uchazečů o zaměstnání, zvýšení počtu zájemců o zaměstnání, aktivizace ekonomicky neaktivních osob. Žádné kvantitativní vyjádření (kromě počtu účastníků projektů), čeho chce (jaké změny) MPSV pomoci těchto cílů dosáhnout, stanoveno nebylo. Cíle SC 1.1.1 tak nebyly kvantifikovány z hlediska toho, čeho chce MPSV intervencí dosáhnout na úrovni celé populace a vybraných cílových skupin. Nastavení cílů neodpovídá požadavkům SMART¹³.

MPSV pro podporu nezavedlo žádné indikátory ke sledování změn na úrovni ČR

4.4 Všechny zavedené indikátory pro soutěžní projekty OPZ v rámci SC 1.1.1 se vztahovaly pouze k účastníkům zapojeným do podpořených projektů. Ve všech případech se jednalo o nárůstové veličiny vztahující se k realizovaným projektům. Tyto indikátory nemohly sloužit k vyjádření žádné změny obecných veličin na úrovni celé ČR. Nebyl zaveden žádný indikátor, který by stanovil žádoucí změnu na úrovni celé populace různě znevýhodněných cílových skupin osob, či zaměstnanosti obecně. Nebylo z nich možné dovodit, zda bylo podporou dosaženo dlouhodobé žádoucí změny v celé struktuře zaměstnanosti v ČR. MPSV nezavedlo indikátory, které by zachytily, jak podpora přispívá k naplňování cílů OPZ. V důsledku toho MPSV nemůže sledovat a vyhodnocovat, zda byly vynaložené peněžní prostředky poskytovány účelně a efektivně.

4.5 Pro realizaci projektů stanovilo MPSV jako závazné pouze dva indikátory. Jednalo se o indikátor výstupu 6 00 00 „celkový počet účastníků“ a indikátor výsledku 6 26 00 „účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti“. Aby byl projekt považován za úspěšný, měl stanovené cílové hodnoty naplnit. Úspěšnost podpory tedy opíralo MPSV především o naplnění cílových hodnot těchto dvou závazných indikátorů v projektech.

4.6 Úspěšnost účastníků v projektech vycházela především z předpokladu, že účastník zařazený do projektu získá jeho realizací vyšší potenciál pro uplatnění na trhu práce, aktivuje svoje pracovní návyky, získá potřebnou kvalifikaci atd. Úspěšnost realizovaného projektu nebyla hodnocena prostřednictvím počtu trvale udržitelně zaměstnaných osob ani nově zaměstnaných osob.

4.7 Pouhé naplnění cílových hodnot závazných indikátorů automaticky neznamená zlepšení situace účastníka projektu na trhu práce či dokonce jeho uplatnění na trhu práce, viz příklady č. 1, 2 a 3.

Příklad č. 1

Příjemce u projektu *12394 v rámci klíčové aktivity *realizace rekvalifikačních kurzů* realizoval na základě analýzy na trhu práce a možného uplatnění účastníků na trhu práce následující rekvalifikační kurzy: řidiči, svářeči, obráběči kovů, obsluha motorových vozíků, zámečníci, chůvy a pečovatelky. Mělo se jednat o profese, o které byl skutečný zájem na trhu práce. Příjemce měl dle žádosti o dotaci příslib zaměstnání od oslovených potenciálních zaměstnavatelů. Tato klíčová aktivita navazovala na individuální poradenství u účastníků, byla poskytována účastníkům, u kterých bylo identifikováno jako potřebné realizovat zvýšení jejich kvalifikace formou absolvování rekvalifikačních kurzů.

¹³ SMART: **S** (specific – tj. cíl má být konkrétní), **M** (measurable – tj. cíl má být měřitelný), **A** (achievable – tj. cíl má být dosažitelný), **R** (relevant – tj. cíl má být relevantní) a **T** (timed – tj. cíl má být termínovaný).

Rekvalifikační kurzy absolvovalo celkem 38 účastníků. Z toho 35 účastníků je dokončilo, ale 3 účastníci nesložili závěrečné zkoušky, a neobdrželi tak osvědčení.

NKÚ zjistil, že z 32 osob, které v rámci projektu úspěšně absolvovaly rekvalifikační kurz, příjemce zprostředkoval zaměstnání v průběhu projektu pouze devíti osobám (tj. 28 %). Jen sedm pracovních pozic svým zaměřením odpovídalo absolvovaným rekvalifikacím. 25 osob (78 % všech rekvalifikovaných) v průběhu projektu uplatnění na trhu práce buď vůbec nenašlo, nebo našlo, ale mimo svou rekvalifikaci. Potřebnost rekvalifikace se u těchto osob neprokázala. Absolvování rekvalifikačních kurzů tedy u většiny osob nevedlo ke zprostředkování zaměstnání.

Příklad č. 2

Příjemce u projektu *9221 v rámci klíčové aktivity *odborné vzdělávání a rekvalifikace* realizoval vzdělávací a re/kvalifikační kurzy nebo kurzy zaměřené na zvýšení profesní kvalifikace.

Z osmi osob, které v rámci projektu absolvovaly rekvalifikační kurz, nenašlo uplatnění na trhu práce sedm osob (87,5 %). Pouze jedna osoba byla v rámci dotovaného pracovního místa umístěna na trh práce, avšak na pracovní pozici, která svým obsahem neodpovídala zaměření re/kvalifikačního kurzu. Absolvování rekvalifikačních kurzů u osob této klíčové aktivity nevedlo k uplatnění na trhu práce.

Příklad č. 3

U projektu *4038 byly cílovou skupinou nezaměstnané osoby s kumulací hendikepů na trhu práce a osoby se zdravotním postižením. Příjemce dodržel stanovené hodnoty závazných indikátorů 6 00 00 a 6 26 00, avšak ani u jednoho z deseti účastníků projektu, kteří se účastnili během realizace projektu rekvalifikačních kurzů, nevedlo zvýšení kvalifikace k zaměstnání v průběhu realizace projektu. Jediným výsledkem absolvování rekvalifikačních kurzů účastníky projektu bylo prosté naplnění hodnoty závazného indikátoru 6 26 00 „*účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti*“. Z celkem 39 osob, které vstoupily do projektu, bylo zaměstnání zprostředkováno 18 osobám, tj. 46 %. Pouze tři osoby, tj. 8 %, byly zaměstnány i v době ukončení realizace projektu. Ostatních 15 osob bylo zaměstnáno u daného zaměstnavatele jen po dobu jeho čerpání mzdového příspěvku na pracovní místo.

MPSV nemůže vyhodnotit dlouhodobý přínos realizovaných projektů

4.8 MPSV provádí v pravidelných intervalech sledování účastníků po skončení jejich účasti v projektech. Sledování vyjadřuje stav jen k danému datu, nikoliv k průběhu předešlého období. Sledování má dále sníženou vypovídací schopnost v tom, že nerozlišuje, zda se jedná o zaměstnání získané díky účasti v projektu, u stejného či jiného zaměstnavatele a po jak dlouhou dobu byl sledovaný účastník během stanoveného intervalu zaměstnán. Vypovídací hodnota tohoto sledování je tedy značně snížena, neboť nedokáže sledovat přínos realizovaných projektů.

4.9 Realizace projektů přispívá ke krátkodobému zvýšení zaměstnanosti, primárně po dobu trvání projektu, resp. po dobu pobírání mzdového příspěvku na dotované pracovní místo. Dlouhodobější přínos realizace projektů ve smyslu zvýšení míry zaměstnanosti nebyl zjištěn. MPSV nemůže vyhodnotit, zda projekt dosáhl očekávaných změn a přínosů (např. pro trh práce v daném regionu).

MPSV vynaložilo prostředky na nezpůsobilé výdaje

4.10 MPSV ve výzvě 40 a její příloze č. 1 vymezilo aktivity, které lze podporovat včetně toho, že realizované aktivity mají mít přínos a vazbu na potřeby cílové skupiny.

4.11 NKÚ kontrolou zjistil, že MPSV v rámci hodnocení předložené žádosti o dotaci schválilo příjemci část aktivity, která neměla přínos a vazbu na potřeby cílové skupiny.

4.12 Při kontrole způsobilosti výdajů MPSV schválilo a příjemci proplatilo výdaje na část aktivity, která neměla přínos a vazbu na potřeby cílové skupiny, a nesplňovala tak jednu z podmínek způsobilosti, viz příklad č. 4.

Příklad č. 4

Hlavním cílem projektu *2421 bylo zvýšení zaměstnanosti účastníků projektu a dílčími cíli byly motivace a aktivizace, získání nové kvalifikace, zlepšení postavení na trhu práce. U projektu byla mimo jiné realizována aktivita *Závěrečné zhodnocení projektu a naplnění cílů*. V rámci této aktivity měla být zpracována závěrečná evaluační zpráva. Zprávu zpracovával evaluátor v období 7–8/2018, kdy byly klíčové aktivity ve vztahu k naplnění hlavního a dílčích cílů projektu již uskutečněny, a tedy již neprobíhaly. Tato činnost nebyla nezbytná k dosažení výše uvedených cílů projektu, neměla přínos pro cílovou skupinu a nelze ji podřadit pod žádnou z podporovaných aktivit výzvy 40. Příjemce nevynaložil peněžní prostředky ve výši 26 481,75 Kč účelně, efektivně a v souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace.

4.13 Příjemce dotace realizoval jednu klíčovou aktivitu projektu zcela jinak, než jak bylo stanoveno v rozhodnutí o poskytnutí dotace, respektive v jeho příloze.

4.14 Pro každého účastníka této aktivity mělo být zorganizováno setkání s pověřenými pracovníky zaměstnavatele a společně měli připravit komunikační a vzdělávací plán.

4.15 Kontrolou vybraného vzorku složek účastníků této aktivity NKÚ zjistil, že žádný z účastníků neměl vytvořen komunikační a vzdělávací plán, jenž měl být výstupem této aktivity, viz příklad č. 5.

Příklad č. 5

V projektu *12391, jehož cílovou skupinou byly osoby na rodičovské dovolené, u nichž lze předpokládat, že se po ukončení rodičovské dovolené stanou nezaměstnanými, mělo být v rámci aktivity *příprava na návrat do zaměstnání* zorganizováno setkání s pověřenými pracovníky zaměstnavatele (nadřízený, personalista apod.) a společně měli připravit „komunikační a vzdělávací plán“ pro období, kdy bude účastník na MD/RD. Aktivitu absolvovalo celkem 28 osob. Aktivita byla realizována formou workshopů a přednášek v rámci přípravy na návrat do zaměstnání. Témata přednášek byla např.: jak najít to, co je potřeba změnit, jak najít čas ke změnám, jak si sestavit svůj byznys plán na jeden papír,

životopis na míru, základy účetnictví pro začínající podnikatele, mámou na plný úvazek aneb nebojte si vzít dovolenou, možnosti práce z domova v rovnováze s naším osobním životem atd. Aktivita byla tedy realizována zcela jinak, než bylo stanoveno v rozhodnutí o poskytnutí dotace, neboť všichni účastníci se zúčastnili pouze workshopů a komunikační a vzdělávací plány vytvořeny nebyly.

4.16 Hlavním cílem dalšího projektu bylo zvýšit zaměstnanost účastníků projektu, dílčími cíli byly motivace a aktivizace cílové skupiny, posílení sebevědomí a sebeuvědomění, získání nové kvalifikace a zlepšení postavení na trhu práce.

4.17 Pro naplnění cílů bylo stanoveno několik klíčových aktivit. Jednou z nich byly *rekvalifikační kurzy*. NKÚ zjistil, že příjemce zařadil do kurzu účastníka bez vazby na možné projektem deklarované pracovní uplatnění. NKÚ výdaje na absolvování kurzu pro tohoto účastníka vyhodnotil jako neúčelně vynaložené, viz příklad č. 6.

Příklad č. 6

Příjemce u projektu *2421 zařadil účastníka do kurzu autoškoly pro vrácení řidičského oprávnění sk. B. Podle záznamu v kartě klienta a výpisu z karty řidiče pozbyl účastník řidičské oprávnění na 48 měsíců. Důvodem zákazu činnosti bylo řízení pod vlivem návykové látky a způsobení dopravní nehody. Řidičské oprávnění bylo účastníkovi vráceno. Následně účastník nastoupil do kurzu pro získání řidičského oprávnění sk. C, ten však záhy po začátku přestal navštěvovat, a to ze zdravotních důvodů. Ze záznamů v kartě klienta nelze dovodit, že by existoval reálný příslib získání zaměstnání s požadavkem na nutnost mít řidičské oprávnění sk. B, resp. sk. C. Zařazení účastníka do kurzu autoškoly pro vrácení řidičského oprávnění sk. B a s tím související další podpora účastníka hrazená z přímých nákladů projektu (posouzení zdravotní způsobilosti pro získání řidičského oprávnění sk. B, výpis z evidenční karty řidiče, dopravně psychologické vyšetření) nemělo žádný vliv (vazbu) na pracovní uplatnění (na získání zaměstnání) a nebyly nezbytné pro dosažení cílů projektu. Příjemce nevynaložil peněžní prostředky ve výši 5 100 Kč účelně, efektivně a v souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace.

MPSV schválilo příjemcům aktivity, které měly pro naplnění cílů projektů minimální přínos

4.18 MPSV ve výzvách a souvisejících přílohách vymezilo aktivity, které lze v rámci projektů podporovat, včetně toho, že všechny podporované (realizované) aktivity mají mít přínos a vazbu na potřeby cílových skupin projektů.

4.19 Příjemci byli povinni realizovat pouze takové aktivity, které jsou přínosné pro cílovou skupinu a mají vazbu na potřeby cílové skupiny.

4.20 NKÚ kontrolou zjistil, že MPSV ve dvou případech schválilo příjemcům aktivity, které měly dle vyhodnocení NKÚ minimální přínos a vazbu na potřeby cílových skupin projektů, viz příklad č. 7.

Příklad č. 7

U projektu *9129 byla realizována aktivita *hodnocení projektu a naplnění cílů*. Příjemce měl provést interní evaluaci na základě vyhodnocení evaluačních dotazníků, které účastníci měli po každé aktivitě vyplnit. Dále měla být evaluace zrealizována i na základě hodnoticích rozhovorů s účastníky projektu při ukončení jejich účasti v projektu a při ukončení realizace projektu a dále s dalšími aktéry z řad realizačního týmu, zaměstnavatelů a lektorů.

Tato aktivita byla svou podstatou shrnutím postupů a výstupů realizovaného projektu, příp. zpětnou vazbou o smysluplnosti projektu či změně dosavadního postupu (dle průběžně vyplňovaných dotazníků) pro další fázi realizace projektu. Přínos a vazba na ovlivnění cílové skupiny byla u této aktivity minimální.

MPSV postupovalo vůči žadatelům nerovným způsobem

4.21 MPSV posuzovalo předpokládané výdaje v rámci hodnocení rozdílně. NKÚ při kontrole zjistil, že v rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů vznikaly nedůvodné rozdíly, viz příklad č. 8 a 9.

4.22 MPSV tak rovněž porušilo článek 125 odst. 4 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 tím, že provedlo nedostatečnou kontrolu zpráv o realizaci a žádosti o platbu, když nezjistilo, že příjemci byly nárokovány nezpůsobilé výdaje. MPSV v důsledku toho schválilo a proplatilo příjemcům nezpůsobilé výdaje.

Příklad č. 8

U tří projektů *2421, *7169 a *9129 MPSV v rámci hodnocení nekrátilo v plné výši platy evaluátora ani odborných gestorů/metodiků, jejichž náplň práce obsahovala zpracování závěrečné zprávy. Oproti tomu u dvou jiných projektů *12391 a *12394 MPSV platy evaluátorů, jejichž náplň práce obsahovala i zpracování závěrečné zprávy, za toto zpracování (za tuto činnost) krátilo. Postup MPSV tak zakládal nerovný přístup k příjemcům.

Příklad č. 9

U projektu *7169 si žadatel nárokoval položky 1.1.3.2.2.1. *Notebook do konzultační místnosti* v počtu 1 ks za 17 000 Kč a 1.1.3.2.1.1. *Kancelářský balík* v počtu 1 ks za 6 500 Kč. Stejný příjemce dané vybavení nárokoval už v rámci jiného projektu *2421, a to jako položky 1.1.3.3.2.2.1. *Notebook do konzultační místnosti* v počtu 1 ks za 13 310 Kč a 1.1.3.2.1.1. *Kancelářský balík* v počtu 1 ks za 2 420 Kč. Realizace projektů se vzájemně překrývala v období od 1. 12. 2017 do 31. 8. 2018. V tomto případě došlo k naplnění pravidel pro krácení nárokového vybavení, přesto MPSV vybavení nekrátilo. Přitom u jiných příjemců, kteří realizovali více projektů, ke krácení MPSV přistoupilo. MPSV v rámci hodnocení projektu položky vybavení nekrátilo, tím posuzovalo výdaje na vybavení v různých žádostech rozdílně.

MPSV schválilo a proplatilo nepřiměřené mzdové náklady na realizační tým projektu

4.23 MPSV v rámci hodnocení nekrátilo navržený nepřiměřený rozpočet projektu, respektive činnosti navrženého realizačního týmu pro jednu z aktivit, viz příklad č. 10.

Příklad č. 10

Příjemce v projektu *4038 realizoval jako jednu z aktivit *spojení s trhem práce*. Jejím výsledkem mělo být dle žádosti o dotaci umístění účastníků na 12 dotovaných pracovních míst (dále též „DPM“). Umístění účastníků na DPM měla zajišťovat externí firma (agentura práce), neboť příjemce nedisponoval oprávněním dle ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 435/2004 Sb. ke zprostředkování zaměstnání. Cena za umístění jednoho účastníka na DPM byla externí firmou vyčíslena na 4 000 Kč/osoba, celkem tedy 48 000 Kč. Zároveň se na aktivitě podíleli členové realizačního týmu příjemce (odborný pracovník a garant). Činnost odborného pracovníka na této aktivitě byla vyčíslena celkem na 125 800 Kč a garanta celkem na 66 000 Kč. Činnost odborného pracovníka a garanta spočívala ve výběru zaměstnavatelů a následné umístění účastníků na DPM. Příjemce však nevládnul oprávnění k umístování osob, takže odborný pracovník a garant práci spojenou s umístěním na DPM nemohli zajišťovat. NKÚ hodnotí výdaje na mzdy pro pracovní pozice odborného pracovníka a garanta v aktivitě *spojení s trhem práce* jako nepřiměřené vzhledem k tomu, že příjemce nedisponoval oprávněním ke zprostředkování zaměstnání a využil agentury práce. Uvedená skutečnost má dopad na efektivnost vynaložených peněžních prostředků v projektu. NKÚ vyhodnotil vynaložené prostředky jako pouze omezeně efektivní.

MPSV schválilo žádost o změnu klíčové aktivity, která nebyla v souladu s výzvou

4.24 Příjemce podal v rámci realizace projektu žádost o změnu. MPSV podanou žádost o změnu při administrativním ověření příjemci bez výhrad schválilo.

4.25 NKÚ kontrolou zjistil, že schválením změny došlo ke změně věcné náplně klíčové aktivity, která se tak dostala mimo okruh výzvou podporovaných aktivit. Kontrolní systém OPZ nebyl v tomto případě účinný, viz příklad č. 11.

Příklad č. 11

Ve výzvě 40 bylo výslovně uvedeno, že rekvalifikační kurzy mohou provádět pouze vzdělávací zařízení, která disponují odpovídajícími akreditovanými vzdělávacími programy. V žádosti o dotaci příjemce u projektu *2421 deklaroval poskytování akreditovaných rekvalifikačních kurzů. V rámci žádosti o změnu pak příjemce požádal o změnu náplně aktivity *rekvalifikační kurzy*, která spočívala v možnosti realizovat také odborné (neakreditované) kurzy. Po této změně nebyl projekt (z pohledu podporovaných aktivit) v souladu s výzvou k předkládání žádostí o dotaci, v rámci které byl podpořen. MPSV při provádění administrativního ověření žádný nedostatek neznamenovalo a žádost o změnu schválilo.

Příjemci podpořili v projektech osoby, které nespádaly do vymezených cílových skupin

4.26 MPSV ve výzvách a souvisejících přílohách vždy vymezilo cílové skupiny osob, které lze projekty podpořit. Příjemci při přípravě žádostí o dotaci stanovili, které skupiny chtějí v projektu podpořit.

4.27 Příjemci byli povinni podpořit pouze osoby, které spadaly do vymezených cílových skupin. Podle obecné části pravidel OPZ¹⁴ byli příjemci povinni prokázat příslušnost podpořené osoby k cílové skupině.

4.28 NKÚ kontrolou u příjemců zjistil, že příjemci podpořili rovněž osoby, které nespádaly do vymezených cílových skupin. Toto pochybení bylo zjištěno celkem u tří projektů z 10, viz příklady č. 12 a 13.

Příklad č. 12

Příjemce se v projektu *12391 zaměřil na cílovou skupinu *osoby pečující o malé děti*. Ve výzvě 90 byly tyto osoby vymezeny následovně: *„Osoby pečující o osobu mladší 15 let. Do této cílové skupiny je možno zahrnout též osoby na rodičovské dovolené, u nichž by bylo možno bez intervence projektu předpokládat, že by se po ukončení rodičovské dovolené staly nezaměstnanými (nemají možnost návratu do zaměstnání či podnikání).“* Cílem (účelem) projektu měla být podpora osob, které by bez své účasti v projektu byly ohroženy nezaměstnaností. NKÚ kontrolou zjistil, že z celkem 62 osob příjemce do projektu zařadil 31 osob, které měly možnost návratu po rodičovské dovolené ke svému původnímu zaměstnavateli. Nejednalo se tedy o osoby, které by bez své účasti v projektu byly ohrožené nezaměstnaností, a splňovaly tak vymezení cílové skupiny. Devět účastníků projektu se v průběhu projektu vrátilo na své původní pracovní místo, popř. bylo se zaměstnavatelem v kontaktu a návrat byl již v řešení.

Příjemce v této souvislosti nenaplnil závazný indikátor 6 00 00 *„celkový počet účastníků projektu“*, jehož hodnota byla v projektu stanovena na 60 osob. Příjemce po odečtení neoprávněně podpořených osob dosáhl pouze hodnoty 31 osob.

Příjemce nevynaložil peněžní prostředky ve výši 5 435 869,30 Kč účelně, efektivně a v souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace, když nesplnil účel projektu a nenaplnil závazný indikátor projektu.

Příklad č. 13

Příjemce se v projektu *12528 zaměřil na podporu pracovního začleňování osob z cílových skupin, které si samy nedokáží pomoci s integrací na trh práce a mnohdy k tomu nemají dostatečnou motivaci, jelikož čelí dluhům a exekucím. Cílem (účelem) projektu bylo přispět ke snížení počtu zadlužených osob z kategorie dlouhodobě nezaměstnaných a OZP¹⁵. NKÚ kontrolou zjistil, že z celkových 49 účastníků projektu příjemce neprokázal u 31 osob, že tyto osoby patří k vybrané cílové skupině projektu. Příjemce tak v této souvislosti nenaplnil závazný indikátor 6 00 00 *„celkový počet účastníků projektu“*, jehož hodnota byla v projektu stanovena na 25 osob. Příjemce po odečtení neoprávněně podpořených osob dosáhl pouze hodnoty 15 osob.

Příjemce nevynaložil peněžní prostředky ve výši 3 575 701,25 Kč účelně, efektivně a v souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace, když nesplnil účel projektu a nenaplnil závazný indikátor projektu.

¹⁴ Obecná část pravidel pro žadatele a příjemce v rámci operačního programu *Zaměstnanost*.

¹⁵ OZP = osoby se zdravotním postižením.

4.29 Kontrolou vybraných soutěžních projektů OPZ SC 1.1.1 NKÚ vyhodnotil vynaložené peněžní prostředky u sedmi z 10 kontrolovaných projektů sníženým stupněm účelnosti a efektivnosti, u dvou z 10 kontrolovaných projektů vyhodnotil peněžní prostředky jako neúčelně a neefektivně vynaložené (byly podpořeny osoby, které nespádaly do cílových skupin) a pouze u jednoho z 10 kontrolovaných projektů vyhodnotil peněžní prostředky jako účelně vynaložené, nicméně se sníženou efektivností (viz přílohy č. 2 a 3 tohoto kontrolního závěru).

Seznam zkratk a vysvětlení pojmů

ČR	Česká republika
DPM	dotovaná pracovní místa
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS2014+	monitorovací systém evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014–2020
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OPZ	operační program <i>Zaměstnanost 2014–2020</i>
OZP	osoba se zdravotním postižením
rozšířený vzorek	rozšířený vzorek projektů na MPSV
SC 1.1.1	specifický cíl OPZ 1.1.1 <i>zvýšit zaměstnanost podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných a znevýhodněných</i>
SR	státní rozpočet
Výzva 40	03_15_040 „Podpora zaměstnanosti cílových skupin“
Výzva 53	03_16_053 „Specifická výzva pro vybrané cílové skupiny“
Výzva 68	03_16_068 „Podpora zaměstnanosti cílových skupin“
Výzva 75	03_17_075 „Podpora zaměstnanosti cílových skupin znevýhodněných na trhu práce“,
Výzva 90	03_18_090 „Specifická výzva na vybrané cílové skupiny IP 1.1“
základní vzorek	10 soutěžních projektů OPZ realizovaných u šesti příjemců dotací

Seznam příloh

Příloha č. 1: **Informace o kontrolované oblasti**

Příloha č. 2: **Přehled kontrolovaných projektů u příjemců včetně vyhodnocení jejich účelnosti a efektivnosti**

Příloha č. 3: **Kritéria hodnocení účelnosti a efektivnosti soutěžních projektů OPZ**

Příloha č. 4: **Přehled rozšířeného vzorku kontrolovaných projektů u MPSV**

Informace o kontrolované oblasti

Tabulka č. 2: Přehled výzev vybraných ke kontrole

Výzva	40	53	68	75	90
Název	Podpora zaměstnanosti cílových skupin	Specifická výzva na vybrané cílové skupiny	Podpora zaměstnanosti cílových skupin	Podpora zaměstnanosti cílových skupin znevýhodněných na trhu práce	Specifická výzva na vybrané cílové skupiny IP 1.1
Vyhlášena	20.11.2015	30.05.2016	30.11.2016	27.09.2017	21.03.2019
Příjem žádostí o dotaci od	02.12.2015	30.05.2016	30.11.2016	27.09.2017	21.03.2019
Ukončení příjmu žádostí o dotaci	29.02.2016	15.08.2016	15.03.2017	04.01.2018	10.05.2019
Nejzazší realizace projektů do	30.11.2018	31.05.2019	30.11.2019	30.09.2020	31.03.2022
Alokace (Kč)	297 000 000	189 000 000	300 000 000	298 000 000	400 000 000
Podpora (dle RoPD, Kč)	288 750 000	186 400 000	288 000 000	290 000 000	388 000 000
Proplaceno (dle ŽoP, Kč)	228 899 764	148 325 792	234 170 786	253 225 575	364 230 281

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle informací na webu www.esfcr.cz a dat MS2014+ získaných dne 3. 4. 2024.

Vysvětlivky: RoPD: rozhodnutí o poskytnutí dotace, ŽoP: žádost o platbu.

Pozn.: Částky v řádku „Proplaceno (dle ŽoP)“ jsou zaokrouhleny na celé koruny.

Tabulka č. 3: Přehled počtu žádostí o dotaci v rámci výzev 40, 53, 68, 75 a 90

Výzva	40	53	68	75	90	Celkem
Alokace výzvy (Kč)	297 000 000	189 000 000	300 000 000	298 000 000	400 000 000	1 484 000 000
Žádostí o dotaci (Kč)	2 007 525 000	788 261 000	754 770 000	694 799 000	1 391 815 000	5 637 170 000
Překročení výše alokace	6,76x	4,17x	2,52x	2,33x	3,48x	3,8x
Min. výše způsobilých výdajů (mil. Kč)	1,5	1,5	1,5	1,5	3,0	1,5
Max. výše způsobilých výdajů (mil. Kč)	6,0	6,0	6,0	6,0	10,0	10,0
Průměrná velikost projektu (mil. Kč)	4,5	4,08	4,14	4,22	5,6	4,51
Celkový počet žádostí o dotaci	461	191	188	167	225	1 232

Výzva	40	53	68	75	90	Celkem
Počet doporučených žádostí k podpoře / projektů	61	46	77	71	73	328
- z toho:						
Počet projektů ve fázi finálně dokončených	60	43	72	66	69	310
Počet projektů ve fázi finančního ukončení ze strany ŘO		1				1
Počet projektů ve fázi fyzického ukončení	1			3	2	6
Počet projektů nedokončených – ukončeno příjemcem		2	5	1	2	10
Počet projektů nedokončených – ukončeno ŘO				1		1

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle informací na webu www.esfcr.cz a dat MS2014+ získaných dne 3. 4. 2024.

Vysvětlivky: ŘO: řídicí orgán.

**Přehled kontrolovaných projektů u příjemců včetně vyhodnocení jejich účelnosti
a efektivity**

Tabulka č. 4: Kontrolované projekty u příjemců

Projekt Číslo a název	Žadatel/příjemce	Zdroje EU (Kč)	Zdroje SR (v Kč)	Hodnocení	
				Účelnost	Efektivnost
CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_053/0004038 Práce nám pomáhá (*4038)	Prosapia, z. ú., společnost pro rodinu	3 707 752,06	654 309,20	3	3
CZ.03.1.48/0.0/0.0/18_090/0012394 Vzdělávej se a najdi si práci v Ústeckém kraji II. (*12394)	Rodinné centrum Pohádková chaloupka, z. s.	6 398 445,73	1 129 137,51	3	3
CZ.03.1.48/0.0/0.0/18_090/0012391 Návrat na trh práce po RD (*12391)	Rodinné centrum Pohádková chaloupka, z. s.	4 620 488,89	815 380,41	4	4
CZ.03.1.48/0.0/0.0/18_090/0012376 OPERA (*12376)	Sociální agentura, o.p.s.	8 016 532,24	1 414 682,19	3	3
CZ.03.1.48/0.0/0.0/17_075/0009221 3P – pomoc, podpora, příležitost pro OZP (*9221)	Kvalifikační a personální agentura, o. p. s.	3 701 207,05	653 154,20	2	2
CZ.03.1.48/0.0/0.0/18_090/0012528 Přes zaměstnání k finanční svobodě (*12528)	Kvalifikační a personální agentura, o. p. s.	3 039 346,05	536 355,20	4	4
CZ.03.1.48/0.0/0.0/18_090/0012167 Rodičovství a kariéra (*12167)	Kvalifikační a personální agentura, o. p.	2 494 894,50	440 275,50	3	2
CZ.03.1.48/0.0/0.0/17_075/0009129 Hurá do práce (*9129)	Nonverba, z.ú.	4 124 529,30	727 858,11	2	2
CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0007169 Zpátky do práce – znovuuplatnění dlouhodobě nezaměstnaných osob na trhu práce (*7169)	SocioFactor s.r.o.	4 218 784,15	0	1	2
CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_040/0002421 Pracovat může každý – pracovní uplatnění pro osoby nejhůře umístitelné na trhu práce (*2421)	SocioFactor s.r.o.	4 719 929,52	0	2	2
Celkem		45 041 909,49	6 371 152,32		

Pozn.: Částky uvedeny dle dat MS2014+ získaných dne 3. 4. 2024.

Stupně hodnocení:

1	Projekt je účelný, resp. efektivní.
2	Projekt je účelný, resp. efektivní s mírnými nedostatky.
3	Projekt je účelný, resp. efektivní omezeně.
4	Projekt je neúčelný, resp. neefektivní.

Kritéria hodnocení účelnosti a efektivity soutěžních projektů OPZ

Účelnost

Vynaložené prostředky jsou účelné – stupeň 1

Projekt byl řádně realizován a jeho realizací bylo dosaženo stanovených cílů a hodnot indikátorů nebo existuje předpoklad, že je naplní (že jich dosáhne). Cíle a indikátory projektu jsou specifické a měřitelné a jejich plnění je možno ověřit (SMART¹⁶).

Byly naplněny všechny klíčové aktivity projektu, klíčové aktivity byly realizovány dle harmonogramu projektu a lze konstatovat očekávaný přínos projektu pro cílovou skupinu a pro plnění cílů programu (prioritní osy, specifického cíle, výzvy). Projekt dosáhl očekávaných přínosů, bylo dosaženo očekávané změny.

Standardně se jedná o dosažení 100 % stanovených cílů, indikátorů a aktivit, nicméně je potřeba brát v úvahu relevantní důležitost stanoveného cíle, např. čtyři zásadní cíle/aktivity splněny a jeden marginální cíl/aktivita nesplněn lze vyhodnotit jako „projekt je účelný“ resp. „všechny splněny“.

Vynaložené prostředky jsou účelné s mírnými nedostatky – stupeň 2

Projekt byl správně realizován, neboť podporuje stanovené cílové skupiny a vedl (nebo má předpoklad vést) k plnění cílů programu (prioritní osy, specifického cíle, výzvy).

Cíle, aktivity a přínosy projektu byly z větší části splněny/naplněny. Projekt např. splnil více než ¾ svých cílů či aktivit nebo je předpoklad, že je naplní. Nesplnění některých cílů či aktivit nemá podstatný vliv na úspěšnost projektu.

Některé cíle a aktivity projektu jsou nastaveny pouze obecně a nejsou měřitelné, přínosy jsou formulovány pouze obecně a jejich dosažení lze ověřit pouze omezeně. I přes tyto skutečnosti funguje projekt jako celek ve prospěch cílové skupiny a povede k naplnění programu (prioritní osy, specifického cíle, výzvy).

Kontrolou NKÚ byly dále zjištěny některé nepodstatné odchylky v dodržování podmínek stanovených v pravidlech OPZ, v nedoložení některých požadovaných dokladů či v dodržování harmonogramu.

Vynaložené prostředky jsou účelné pouze omezeně nebo existuje riziko pro účelnost vynaložených prostředků – stupeň 3

Některé z předpokladů účelnosti (stupeň 1) jsou významně zpochybněny.

Žádost o dotaci (včetně příloh) a následně i RoPD (včetně přílohy č. 1 „Informace o projektu“) obsahuje např. vágní a neověřitelné údaje, proti kterým nelze měřit výstup a výsledek projektu. Skutečnost potvrzuje nereálnost předpokládaných výstupů a výsledků, např. kdy projekt splnil (nebo pravděpodobně splní) pouze cca ½ svých cílů/aktivit, respektive je předpoklad, že naplní pouze tuto část z nich. Očekávaný přínos/dopad/změna, kterou měl projekt přinést, nelze u této části pozorovat a ani předpokládat.

¹⁶ SMART: **S** (specific – tj. cíl má být konkrétní), **M** (measurable – tj. cíl má být měřitelný), **A** (achievable – tj. cíl má být dosažitelný), **R** (relevant – tj. cíl má být relevantní) a **T** (timed – tj. cíl má být termínovaný).

Kontrolou NKÚ byly zjištěny některé podstatné odchylky, a to v dodržování podmínek stanovených v pravidlech OPZ, v nedoložení některých požadovaných dokladů, v dodržování harmonogramu realizace projektu.

Vynaložené prostředky nejsou účelné – stupeň 4

Předpoklady účelnosti (stupeň 1) jsou zásadně zpochybněny, např. některými z níže uvedených nedostatků:

- cíle/ů projektu nebylo dosaženo,
- klíčové aktivity projektu nebyly splněny,
- výrazným způsobem nebyly naplněny indikátory projektu,
- projekt neměl být vybrán k financování (od počátku nezpůsobilý projekt),
- projekt je nepotřebný (např. ve vztahu k cílové skupině),
- projekt nedosáhl definovaného přínosu,
- projekt nemá reálné a měřitelné cíle či klíčové aktivity a není tak možné prokázat jejich splnění.

Efektivnost

Vynaložené prostředky jsou efektivní – stupeň 1

Všechny klíčové aktivity projektu byly (jsou) nezbytné pro naplnění cíle projektu a náklady na ně byly (jsou) minimální při zachování přiměřené kvality¹⁷. Rozsah realizačního týmu není nepřiměřený a rozsah jeho práce je pro projekt nezbytný.

Při financování klíčových aktivit byl (je) kladen důraz jak na co nejmenší použití množství zdrojů, tak i na dosažení optimální ceny zdrojů, včetně racionálního plánování potřebných zdrojů.

Rozsah provedených aktivit odpovídal plánovanému harmonogramu jak termínově, tak obsahově.

Všechny přímé vynaložené prostředky byly v přímé souvislosti s realizací projektu a byly nezbytné pro naplnění cílů projektu (z hlediska věcného obsahu).

Služby byly prováděny za odpovídající ceny v místě a čase obvyklé, ceny nebyly nadhodnocené ve vztahu k výkonům, za které byly hrazeny.

Nedochází k tzv. duplicitnímu financování, tedy jedny klíčové aktivity nejsou hrazeny z více dotačních zdrojů/titulů/od více poskytovatelů.

Realizace projektu se neodůvodnitelným způsobem a výraznou měrou negativně neodchyluje od předpokladu.

Vynaložené prostředky jsou efektivní s mírnými nedostatky – stupeň 2

Některé(ý) z předpokladů efektivnosti (stupeň 1) nejsou zcela splněny, jako celek ale projekt dává předpoklad odpovídajících výkonů za přiměřené náklady. Např. převážná část klíčových aktivit je (byla) nezbytná pro naplnění cíle/ů projektu a současně náklady na většinu klíčových aktivit jsou (byly) ve výši významně nepřekračující ceny běžné na trhu (nebo převýšily je pouze

---

¹⁷ Nejde tedy jen o minimalizaci ceny za každou cenu, ale o minimalizaci cen za odpovídající plnění, tedy plnění splňující přiměřený standard. Subjekty (resp. příjemci) specializující se na realizaci „měkkých projektů“ a souvisejících „měkkých služeb“ (poradenství, školení, konzultace atp.) mají dostatečnou erudici ke své práci, jejich odměna je odpovídající a není předražená.

ojediněle nevýznamným způsobem). Dílčí, ale z hlediska celého projektu „nevýznamný“ výdaj, neměl prokazatelnou přímou souvislost se zajištěním cíle/ů projektu.

Rozsah realizačního týmu byl jen mírně nepřiměřený a/nebo rozsah jeho práce pro projekt nezbytný s minimálními výhradami.

Realizace projektu se pouze nevýznamným způsobem odchyluje od původní plánu (žádosti o dotaci, respektive RoPD včetně přílohy č. 1 RoPD „Informace o projektu“).

Vynaložené prostředky jsou efektivní pouze omezeně nebo existuje riziko pro efektivnost vynaložených prostředků – stupeň 3

Některé z předpokladů efektivnosti (stupeň 1) jsou významně zpochybněny. V projektu je (byl) významný podíl klíčových aktivit, jejichž význam (přínos) pro dosažení cíle/ů projektu je omezený, a/nebo náklady na některé klíčové aktivity zjevně překročily (překračují) ceny obvyklé na trhu.

Rozsah realizačního týmu projektu je (byl) výrazně nepřiměřený a/nebo rozsah jeho práce pro projekt nadbytečný.

Podpořených osob z cílových skupin bylo méně než dle předpokladu, zároveň nedošlo k revizi (redukci) nákladů na jednu podpořenou cílovou osobu (náklady na jednu podpořenou osobu jsou tedy vyšší).

Více výdajů vynaložených v rámci realizace projektu nemělo prokazatelnou přímou souvislost se zajištěním jeho cílů (včetně klíčových aktivit).

Realizace projektu se neodůvodnitelným způsobem naprosto odchyluje od původní plánu (žádosti o dotaci, respektive RoPD včetně přílohy č. 1 RoPD „Informace o projektu“).

Vynaložené prostředky nejsou efektivní – stupeň 4

Některé z předpokladů efektivnosti (stupeň 1) jsou zásadně zpochybněny. V projektu je (byla) např. cca 1/2 klíčových aktivit, které nebyly (nejsou) vůbec nezbytné/potřebné pro dosažení cílů projektu, a/nebo náklady na řadu klíčových aktivit zjevně významně překročily (překračují) ceny obvyklé na trhu. Rozsah realizačního týmu projektu je (byl) nepřiměřený a/nebo většina jeho úkonů pro projekt je (byla) nepotřebná (je/byla zbytečná).

Podpořených osob z cílových skupin bylo zásadně méně než dle předpokladu, zároveň nedošlo k revizi (redukci) nákladů na jednu podpořenou cílovou osobu.

Je (existuje) výrazná pochybnost, zda měl být realizovaný projekt podpořen z veřejných prostředků (resp. z peněžních prostředků rozpočtu EU a státního rozpočtu ČR).

Realizace projektu se neodůvodnitelným způsobem naprosto odchyluje od původní plánu (žádosti o dotaci, respektive RoPD včetně přílohy č. 1 RoPD „Informace o projektu“).

Dochází k duplicitnímu financování, případně nejsou stanoveny jasné meze mezi klíčovými aktivitami financovanými z jiných projektů.

V případě, že byl projekt hodnocen jako neúčelný, je vždy hodnocen jako neefektivní.

Přehled rozšířeného vzorku kontrolovaných projektů u MPSV

Tabulka č. 5: Projekty rozšířeného vzorku u MPSV

Registrační číslo projektu	Žadatel/příjemce	Název projektu	Zdroje EU (Kč)	Zdroje SR (Kč)
CZ.03.1.48/0.0/0.0/17_075/0009119	Aperkom, z.ú. "v likvidaci"	Podpora a zaměstnání	2 227 128,55	393 022,70
CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_040/0002306	Aperkom, z.ú. "v likvidaci"	Zaměstnání na Vrbensku	4 260 938,42	751 930,33
CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_040/0002263	LIGA o.p.s.	Pracovní příležitost v Bruntále II.	4 473 099,48	789 370,52
CZ.03.1.48/0.0/0.0/17_075/0009112	LIGA o.p.s.	Pracovní příležitosti v Bruntále III.	1 606 991,93	283 586,82
CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0007075	DŮM ROMSKÉ KULTURY o.p.s.	Správná příprava na zaměstnání	4 195 793,36	740 434,14
CZ.03.1.48/0.0/0.0/18_090/0012472	DŮM ROMSKÉ KULTURY o.p.s.	Příležitosti k pozitivním přístupům	7 391 069,18	1 304 306,35
CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_053/0003937	Tenisový klub JIRKOV, z.s.	Chceme pracovat	3 721 983,57	656 820,64
CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_053/0003900	KRUH pomoci, o.p.s.	Dokážu to	4 534 938,97	800 283,37
CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0006975	Hospodářská a sociální rada Chomutovska, z.s.	Jdeme do práce	4 165 070,19	735 012,41
CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0007146	PROGRES Šumperk, z.s.	PROGRES – Příležitost pro mladé lidi s handicapem	66 111,93	11 666,82
CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0007153	Společnost Mana, o.p.s.	DAIDALOS (program pracovní aktivizace a zaměstnanosti pro osoby se závažným duševním onemocněním na Olomoucku	2 051 946,55	362 108,24
CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0007135	Meridiem o.p.s.	Podpora zaměstnanosti osob 50+ v oblasti sociálních služeb	384 968,17	67 935,58
CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0007048	Rekvalifikační a informační centrum s.r.o.	Společně	1 687 156,49	0
CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/0007084	MAS Horní Pomoraví o.p.s.	Prostupné zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných na Hanušovicku	3 578 701,99	631 535,66

Registrační číslo projektu	Žadatel/příjemce	Název projektu	Zdroje EU (Kč)	Zdroje SR (Kč)
CZ.03.1.48/0.0/0.0/17_075/0009155	MOST KE VZDĚLÁNÍ – BRIDGE TO EDUCATION, z.s.	Zaměstnatelnost a zaměstnanost osob s nízkou úrovní kvalifikace ve Varnsdorfu	4 514 916,30	796 749,95
CZ.03.1.48/0.0/0.0/17_075/0009250	Centrum pro komunitní práci východní Morava	Přes Mosty do práce i v Hranicích	3 494 066,71	616 600,03
Celkem			52 354 881,79	8 941 363,56

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle informací na webu www.esfcr.cz a dat MS 2014+ získaných dne 3. 4. 2024.